



hamboorg.city

Материнський захист в Німеччині — права, терміни та материнське допомогу

Повний путівник по Mutterschutz: період захисту до і після пологів, заборона на роботу, материнське допомогу та захист від звільнення.

Deutsche Begriffe: Mutterschutz | Mutterschutzgesetz | Beschäftigungsverbot | Mutterschaftsgeld | Kündigungsschutz | Mutterschutzfrist

Що таке Mutterschutz?

Mutterschutz захищає вагітних і молодих матерів на робочому місці.

Mutterschutzgesetz (MuSchG) регулює:

- **Період захисту** до і після пологів (заборона на роботу)
- **Заборони на роботу** при ризику для здоров'я
- **Захист від звільнення** під час вагітності та після пологів
- **Mutterschaftsgeld** як компенсація доходу

Закон поширюється на **всіх працівниць** — включаючи працівниць з неповною зайнятістю, на мініджобах, практикантів та з укладеннями на визначений термін.

Громадянство не має значення — Mutterschutz поширюється на всіх жінок, які працюють в Німеччині.

Періоди захисту

До пологів — 6 тижнів

• **За 6 тижнів до розраховуваної дати пологів** починається період Mutterschutzfrist

• Ви **можете** працювати у цей період, якщо явно того бажаєте — однак роботодавець **не може вас до цього зобов'язувати**

- Ви можете у **будь-який час зняти свою згоду**

Після пологів — 8 тижнів (або 12)

- **8 тижнів після пологів** діє **абсолютна заборона на роботу** — ви не можете працювати, навіть якщо хочете!
- При **передчасних пологах**: 12 тижнів після пологів + дні, які не були використані до пологів
- При **багатоплідній вагітності** (близнюки тощо): 12 тижнів після пологів
- При **дітях з інвалідністю**: 12 тижнів (за заявою)

Розрахунок періоду захисту

Приклад	Розрахункова дата	Захист від	Захист до
Звичайні	15 червня 2026	4 травня 2026	10 серпня 2026
Передчасні пологи (на 2 тижні раніше)	15 червня, пологи 1 червня	4 травня 2026	24 серпня 2026
Близнюки	15 червня 2026	4 травня 2026	7 вересня 2026

Beschäftigungsverbot (Заборона на роботу)

На додаток до періодів захисту існують **загальні та індивідуальні заборони на роботу**:

Загальна заборона на роботу

Роботодавець повинен звільнити вагітних жінок від певних видів роботи:

- **Важка фізична праця** (регулярне підняття понад 5 кг або епізодичне понад 10 кг)
- **Нічна робота** (між 20 та 6 годинами) — заборонено!
- **Робота в неділю** — заборонено (виключення: громадське харчування, здравоохорона, за явною згодою)
- **Робота на конвеєрі** у встановленому темпі
- **Небезпечні речовини** (хімічні речовини, радіація, ризик інфекції)
- **Робота за расчетом**

Індивідуальна заборона на роботу

Лікар може видати індивідуальну заборону на роботу, якщо:

- Здоров'я матері або дитини перебуває в небезпеці
- Виникають ускладнення при вагітності
- Умови роботи неприйнятні

Лікарське посвідчення ви подаєте роботодавцю. Він повинен **негайно вас звільнити** — з повною виплатою зарплати.

Mutterschaftsgeld (Материнське допомога)

Хто отримує материнське допомога?

Працівниці, застраховані в системі державного медичного страхування, отримують Mutterschaftsgeld від:

- 1. Касти хвороб:** максимум 13 € на день (чистого)
- 2. Роботодавця:** доплата до повної чистої зарплати (різниця між сумою каси та фактичним доходом)

Результат: Ви отримуєте протягом періоду захисту вашу **повну чисту зарплату**.

Приватне страхування та працівниці мініджобів

- **Приватно застраховані** — одноразово максимум 210 € від Федерального управління соціального забезпечення + доплата роботодавця
- **Працівниці мініджобів** — Mutterschaftsgeld від Федерального управління + можливо доплата роботодавця
- **Безробітні** — Mutterschaftsgeld в розмірі допомоги по безробіттю від каси хвороб

Як подати заявку на материнське допомога?

- 1. Лікарське посвідчення** про передбачувану дату пологів (найпізніше за 7 тижнів до дати)
- 2. Заявка до каси хвороб** — онлайн або поштою (форма на веб-сайті вашої каси)
- 3. Після пологів:** Надіслати свідоцтво про народження касі хвороб (за період після пологів)

Час обробки: Як правило 2-4 тижні.

Kündigungsschutz (Захист від звільнення)

Коли діє захист від звільнення?

Роботодавець **не може звільнити**:

- Протягом усієї **вагітності**
- До **4 місяців після пологів**
- Під час **батьківської відпустки** (за заявою)

Що вам потрібно робити?

- **Повідомити про вагітність** — повідомити роботодавця якомога раніше (бажано письмово)
- Якщо звільнення відбулося до повідомлення: У вас є **2 тижні** на повідомлення про вагітність — звільнення стане недійсним

Виключення

Лише в **екстремальних випадках** роботодавець може звернутися за дозволом на звільнення до компетентного органу (Служба охорони праці/Президія Уряду) — наприклад, у разі закриття підприємства або серйозного порушення обов'язків.

Обов'язки роботодавця

Роботодавець повинен:

- 1. Провести оцінку ризику** — перевірити робоче місце на ризики для вагітних
- 2. Адаптувати умови праці** — у разі потреби призначити інше робоче місце
- 3. Дати звільнення на медичні огляди** — без утримання зарплати
- 4. Продовжити виплату зарплати при заборані на роботу** — повна зарплата
- 5. Повідомлення органам нагляду** — вагітність повинна бути повідомлена

Контрольний список для майбутніх матерів

Відразу після виявлення вагітності

- **Повідомити роботодавця** (краще письмово електронною поштою)
- **Отримати материнський паспорт** від гінеколога
- **Відвідувати медичні огляди**

За 7 тижнів до розраховуваної дати пологів

- [] **Запросити лікарське посвідчення** про дату пологів
- [] **Подати заявку на Mutterschaftsgeld** в касту хвороб
- [] **Підготуватися до Elterngeld** (батьківське допомоги) — підготувати заявку (подати після пологів)
- [] **Спланувати батьківську відпустку** — подати заявку роботодавцю найпізніше за 7 тижнів до початку

Після пологів

- [] **Подати заявку на свідоцтво про народження** (органи реєстрації актів цивільного стану, протягом 1 тижня)
- [] **Подати заявку на Kindergeld** (дитячу допомогу) до Сімейного управління
- [] **Медичне страхування** — зареєструвати дитину в системі державного страхування одного з батьків (безплатне сімейне страхування)
- [] **Подати заявку на Elterngeld** (батьківське допомоги) (протягом 3 місяців)

Mutterschutz і статус проживання

Для іноземних працівниць:

- Mutterschutz діє **незалежно від статусу проживання**
- Навіть з **допущенням на проживання** у вас є право на Mutterschutz
- Ви отримуєте **Mutterschaftsgeld**, якщо ви застраховані в системі державного страхування
- Народження дитини може мати **вплив на статус проживання** — проконсультуйтеся (консультування з питань міграції, служба іноземців)

Важливі різниці: Mutterschutz vs. батьківська відпустка

	Mutterschutz	Батьківська відпустка
Хто?	Тільки матері	Матері та батьки
Тривалість	6+8 тижнів (фіксовано)	До 3 років (гнучко)
Зарплата	Повна чиста зарплата	Без зарплати (але можливе батьківське допомоги)

	Mutterschutz	Батьківська відпустка
Обов'язково?	Так (після пологів)	Ні (добровільно)
Заявка?	Автоматично	Письмова заявка обов'язкова

Поради

- 1. Повідомте про вагітність якомога раніше** — чим раніше, тим краще
- 2. Все письмово** — повідомлення роботодавцю, заявки, лікарські посвідчення
- 3. Використовуйте доступну підтримку** — уповноважений з питань рівних можливостей, виробничо-лікувальна рада, pro familia
- 4. Дотримуйтесь термінів** — батьківська відпустка за 7 тижнів, батьківське допомоги протягом 3 місяців
- 5. У разі проблем:** Звернутися до органу нагляду (Служба охорони праці) — контролює дотримання Mutterschutzgesetz

--- Стан: Березень 2026. Вся інформація без гарантій.